Zobenu deja Moreška

Ja jūs kādreiz esat meklējis informāciju par Horvātijas salu Korčulu, tad starp pirmajām lietām, ko atradīsiet, būs zobenu deja ar nosaukumu Moreška. Ja kādreiz esat kaut nedaudz interesējies par horvātu kultūrai raksturīgām iezīmēm, iespējams, esat dzirdējuši par Morešku- Horvātijas un Korčula salas kultūras mantojuma pērli. Pats vārds nozīmē „mauru", kas ir atvasināts no spāņu valodas īpašības vārda "morisco" vai itāļu "moresco", jo tas ir cēlies no Spānijas, Sicīlijas vai Itālijas. Mauri bija musulmaņi, kuri viduslaikos dzīvoja Ibērijas pussalā, Sicīlijā, Dienvidfrancijas dažās daļās un Ziemeļāfrikā. Pirmais reģistrētais Moreškas priekšnesums datēts ar 1156. gadu Leridā (Ļeidā), kas atspoguļoja kristiešu un spāņu uzvaru pār mauriem un viņu izraidīšanu no Aragonas. Sākot no 12. gadsimta, un jo īpaši 16. un 17.gadsimtā, deja izplatījās daudzās Vidusjūras valstīs, un no Spānijas nokļuva pat Vācijā un Anglijā. Tā bieži vien tika pielāgota vietējiem apstākļiem, tas skāra gan mūziku, gan galvenos varoņus un pat sižetu. Vidusjūras valstu lielākajā daļā Moreška izdzīvoja līdz 18. gadsimta beigām, bet Itālijā un Dalmācijā līdz 19. gadsimta beigām.

Taču Korčula salā tas tā nav! Šeit Moreška ir saglabājusies, kopš tā pirmo reizi parādījās kaut kad 16. gadsimtā, un joprojām tiek izpildīta kā kara deja, tās sākotnējā formā. Korčula sala lepojas ar šo tradīciju, ko tā glabā jau četrus gadsimtus. Kaut gan uzveduma teksts, sižets un mūzika ir nedaudz mainīti, tomēr Moreškas sākotnējā forma joprojām ir saglabāta tikai Korčula salā.

Ikviena ģimene Korčula salā lepojas, ka viņu dēls ir jauns Moreškas dejotājs vai meita Bulas lomā, kas ir vienīgais sievietes tēls, un Baltā karaļa līgava. Īsākajā versijā, abas Baltā un Melnā karaļa armijas cīnās par Bulu, jo Melnais karalis Moro, kurš viņā ir iemīlējies, ir ieslodzījis Bulu un vēlas, lai viņa kļūtu par tā sievu. Bula mīl Balto karali Osmanu un, lai arī Melnais karalis piedāvā viņai sava tēva valstību, Bula vēlas atgriezties pie sava mīļotā Osmana. Ir ievaddaļa Sfida, kas sastāv no Melnā karaļa draudīgās dejas un septiņām dažādām figūrām, kuras izdejo abu karaļu armijas ar īstiem, tērauda zobeniem. Galu galā, kā vienmēr, mīlestība uzvar. Bula atkal atrodas sava mīļotā Baltā karaļa rokās, kamēr Melnais karalis atzīst savu sakāvi un padodas.

Adaptēts no: https://www.total-croatia-news.com/travel/28442-moreska-the-korcula-sword-dance-a-local-and-parental-perspective